षष्ठः पाठः
वर्षर्तुः

प्र.1. निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर संस्कृत में दीजिए-

(क) अस्माकं देशे कति ऋतवः भवन्ति ?

उ. अस्माकं देशे षड् ऋतवः भवन्ति।

(ख) षड्ऋतूनाम् नामानि लिख ?

उ. वसन्तः, ग्रीष्मः, वर्षा, शरद, हेमन्तः, शिशिरश्च।

(ग) वर्षर्तुः कदा भवति ?

उ. ग्रीष्मऋतोः पश्चात् वर्षाऋतुः भवति।

(घ) वर्षाकाले के प्रसीदन्ति ?

उ. वर्षाकाले बालाः, वृद्धाः, युवानः, युवतयः, सर्वे पशवः पक्षिणः च प्रसीदन्ति।

(ङ.) पुनः पुनः वर्षया किं भवति ?

उ. पुनः पुनः वर्षया भूमिः सुकोमला कृषियोग्या च भवति।

प्र.7. संस्कृत में अनुवाद कीजिए-

(क) हमारे देश में छः ऋतुएँ होती हैं।

उ.

Radiant
Date: / / Page

(ख) आषाढ़ महीने में वर्षा ऋतु होती है।

उ०

(ग) इस समय बच्चे प्रसन्न होते हैं।

उ०

(घ) उपवनों में मोर नृत्य करते हैं।

उ०

(ङ) भारत कृषि प्रधान देश है।

उ०

Note- All the answers of this question are available on youtube channel.

N.J.

2. 'वर्षा ऋतु' पर पाँच वाक्य संस्कृत में लिखिए (Write five sentences on 'Rainy season' in Sanskrit) –

(क) ग्रीष्मर्तौ पश्चात् वर्षा ऋतुः आगच्छति।

(ख) अस्मिन् ऋतौ सर्वत्र हरीतिमा दृश्यते।

(ग) अयं ऋतुः प्राणदायिनी ऋतुः कथ्यते।

(घ) कृषकाः अस्मिन् ऋतौ विशेषरूपेण प्रसन्नाः भवन्ति।

(ङ) सर्वे प्राणिनः अस्मिन् ऋतौ प्रसन्नाः भवन्ति।

3. निम्नलिखित शब्दों में धातु व प्रत्यय बताइए (Tell the root and suffix in the following words) –

शब्द	धातु	प्रत्यय
(क) भूत्वा	भू	क्त्वा
(ख) कृत्वा	कृ	क्त्वा
(ग) आगत्य	आ + गम्	ल्यप्
(घ) गृहीत्वा	ग्रह्	क्त्वा
(ङ) भवितुम्	भू	तुमुन्

4. संधि–विच्छेद कीजिए (Disjoin) –

संधि		विच्छेद		
(क) पक्षिणश्च	=	पक्षिणः	+	च
(ख) ग्रीष्मर्तौ	=	ग्रीष्म	+	ऋतौ
(ग) वर्षर्तुः	=	वर्षा	+	ऋतुः
(घ) उड्डीयमानाः	=	उड्डीय	+	मानाः
(ङ) समुल्लसति	=	सम्	+	उल्लसति

5. विभक्ति निर्देश कीजिए (Write the case) –

(क) अस्माकम् — षष्ठी

(ख) देशम् — द्वितीया

(ग) मेघाः — प्रथमा

(घ) सागरात् — पंचमी

(ङ) दोलासु — सप्तमी

(च) देशस्य — षष्ठी

(छ) भूमौ — सप्तमी